

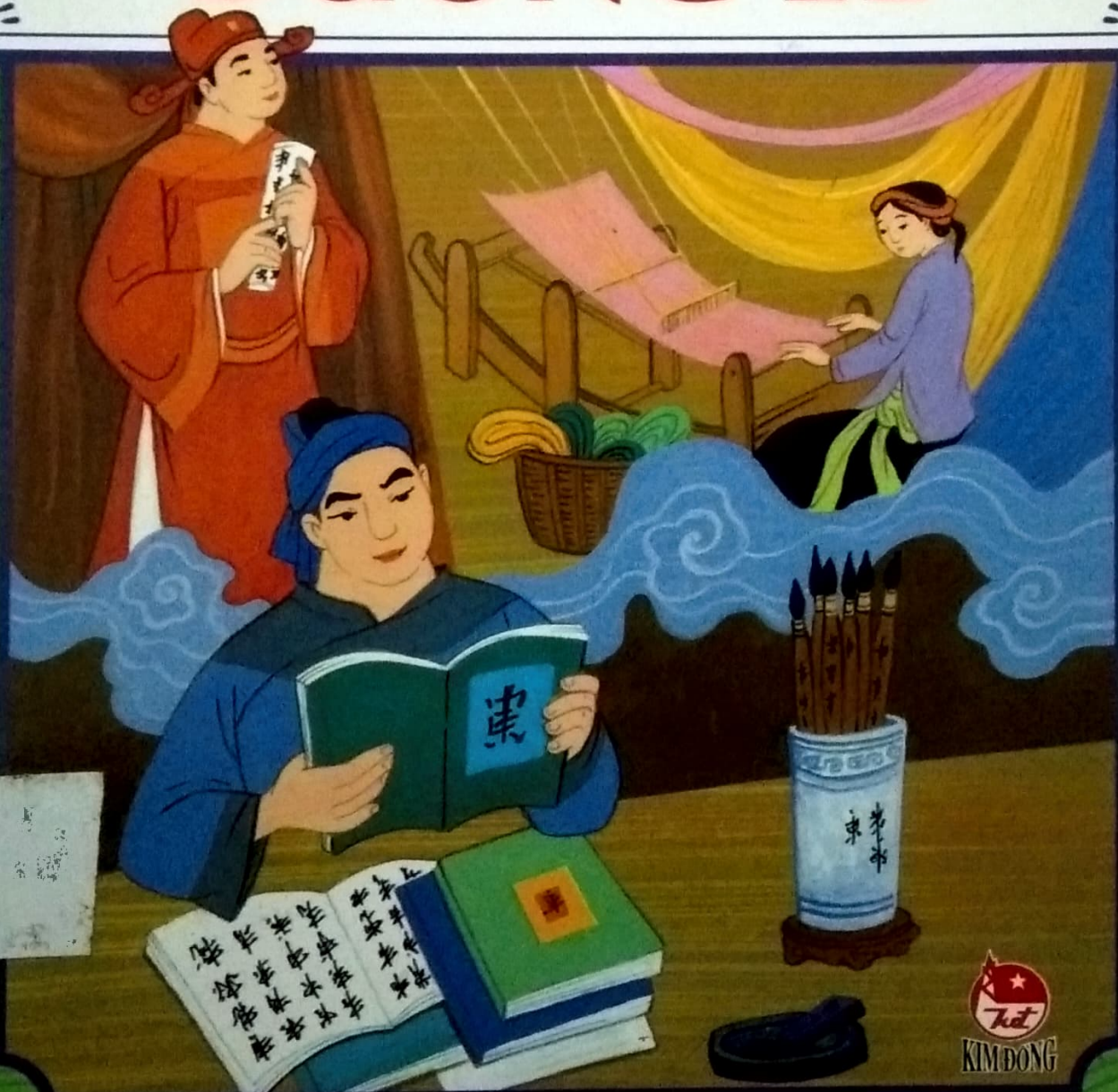
STN

1607

NƯỚC TÀI TRỢ CHO THIẾU NHI CÁC TRƯỜNG
HỌC MIỀN NÚI - VÙNG SÂU - VÙNG XA

TRANH TRUYỆN DÂN GIAN VIỆT NAM

LƯU BÌNH DƯƠNG LỄ

5

KIM ĐÔNG

DVA7
1607

TRANH TRUYỆN DÂN GIAN VIỆT NAM

LƯU BÌNH DƯƠNG LỄ

Tranh: **Phạm Ngọc Tuấn**
Biên soạn: **Lê Thanh Nga**

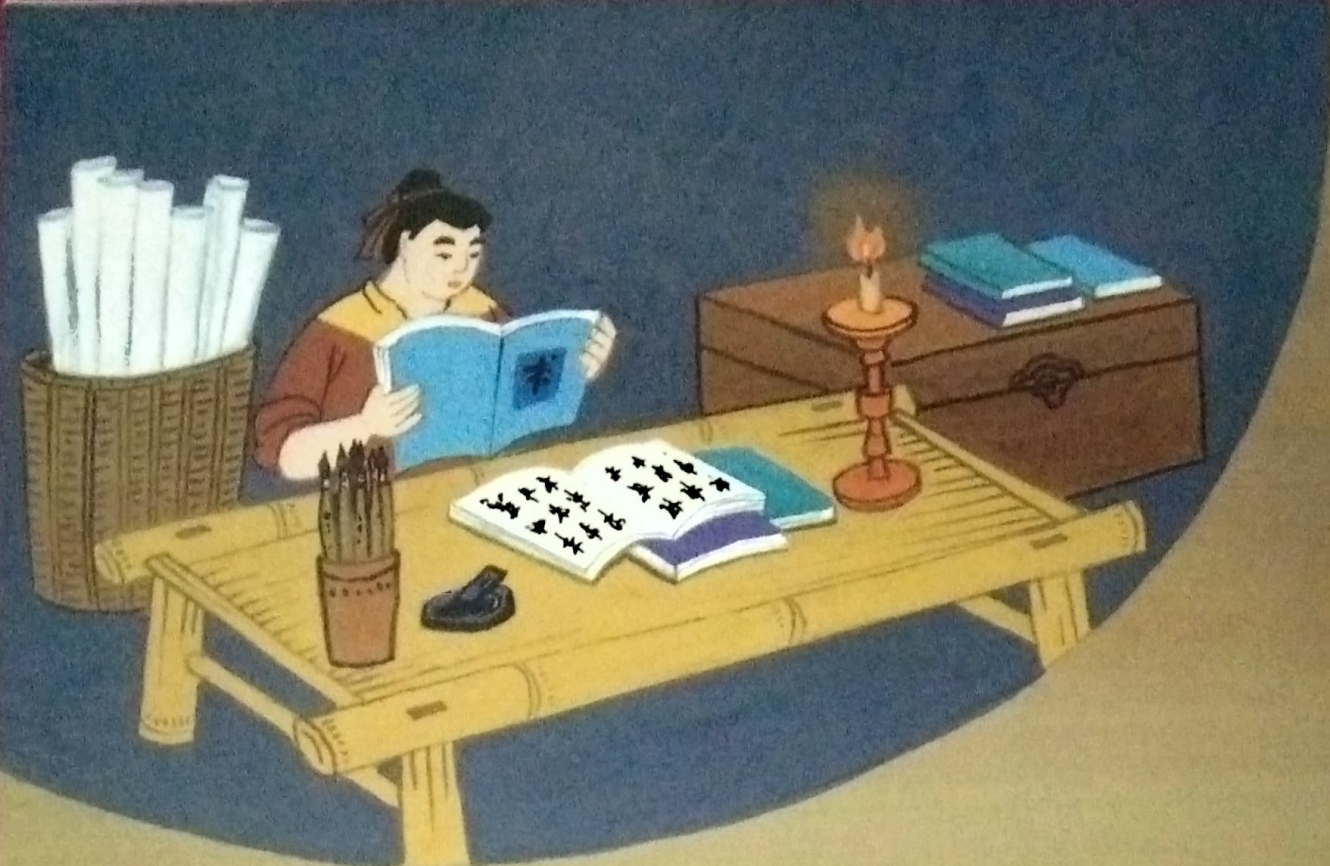
1607

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Ngày xưa ngày xưa có hai chàng thư sinh tên là Lưu Bình và Dương Lễ. Họ cùng tuổi, cùng theo học một thầy, vì mến tài học của nhau nên kết nghĩa tám giao.

Dương Lễ vốn con nhà nghèo, chịu thương chịu khổ chăm chỉ học hành. Còn Lưu Bình rất thông minh, tài cao học rộng, lại là con nhà khá giả, nên thường rủ bạn bè về ăn chơi nhậu nhẹt, xướng họa thơ phú.

Năm đó vua mở khoa
thì, Dương Lễ đỗ tiến sĩ,
cờ quạt võng lọng vinh
quy về làng, còn Lưu
Bình bài thi rất xuất
sắc, nhưng bị phạm
quy nên không có tên
trong bảng vàng. Chàng
tê tái đứng nhìn đoàn
người vui vẻ, rầm rộ
rước quan trạng về quê.

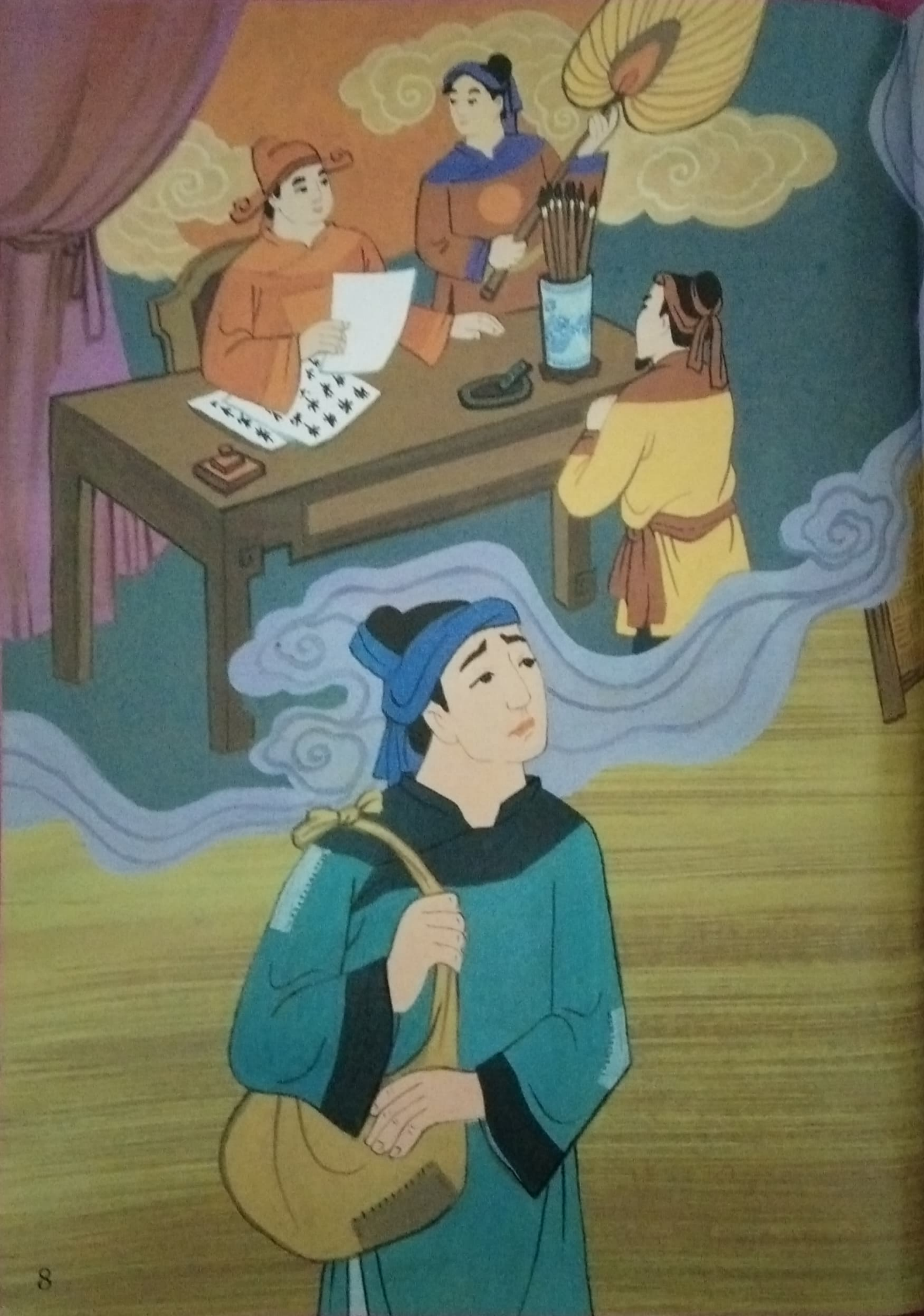

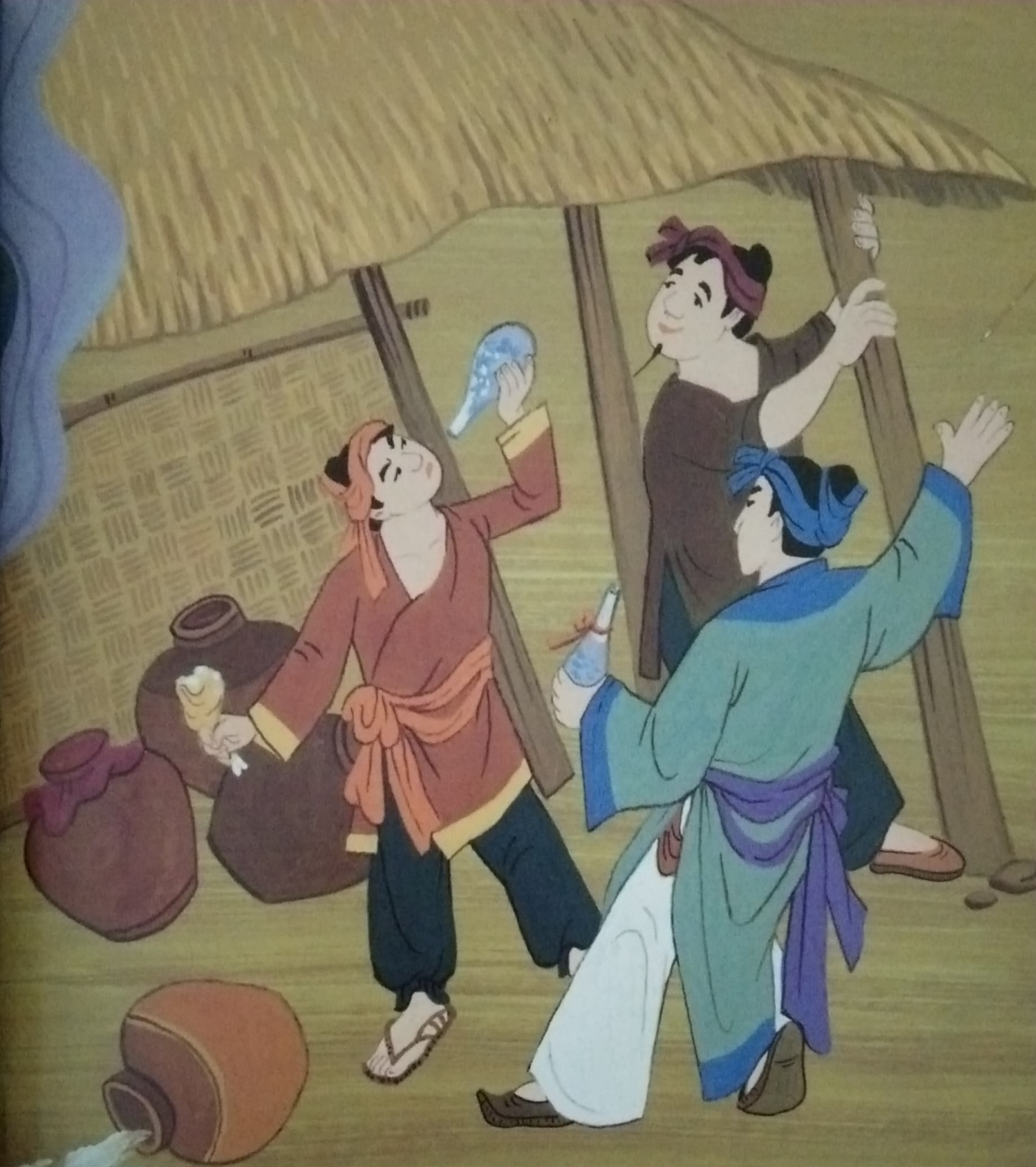

Buồn bã và xấu hổ, hằng ngày Lưu
Bình chỉ biết gửi sầu vào chén rượu.

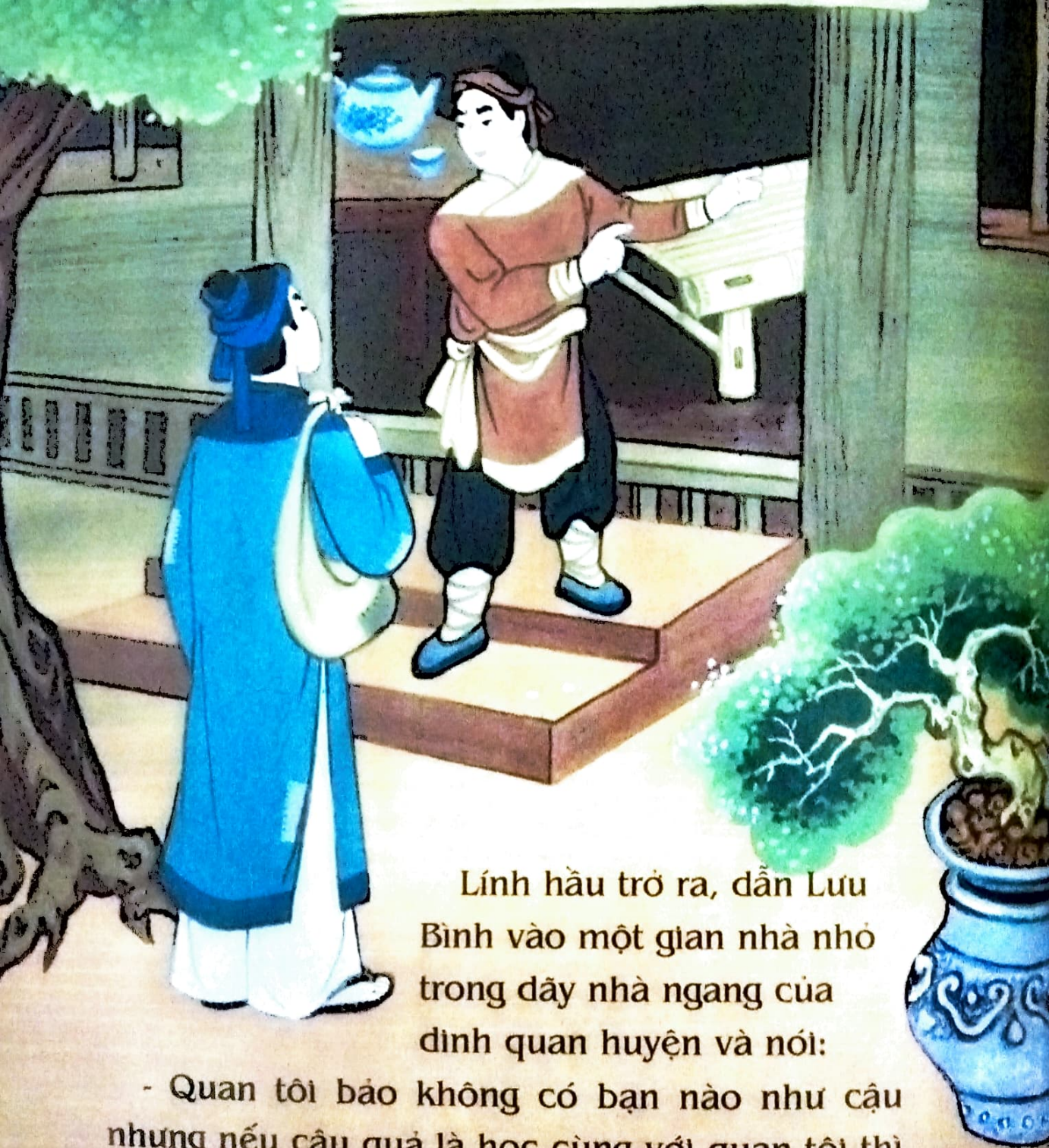
Một năm sau, cha mẹ chàng lần lượt qua đời, cảnh nhà dần trở nên túng thiếu. Chàng đành phải bán dần đồ đạc trong nhà để lấy cái ăn và mua rượu uống.

Đám bạn nhậu xưa kia thấy cảnh nhà Lưu Bình sa sút cũng đã lần lượt bỏ rơi chàng, không ai cho chàng vay dù chỉ một đồng tiền hay bát gạo. Thậm chí có kẻ gặp chàng ngoài đường còn ngoảnh mặt đi, tảng lờ như chưa hề quen biết. Trong lúc tuyệt vọng, Lưu Bình tính đến chuyện nhờ vả Dương Lễ, lúc này đang làm quan trị nhậm ở một huyện xa.

Một hôm, Lưu Bình tìm đến tư
đình của Dương Lễ, nhờ lính hầu vào
báo là có bạn cũ Lưu Bình đến chơi.

Lính hầu trở ra, dẫn Lưu
Bình vào một gian nhà nhỏ
trong dãy nhà ngang của
đình quan huyện và nói:

- Quan tôi bảo không có bạn nào như cậu
nhưng nếu cậu quả là học cùng với quan tôi thì
cứ nghỉ ở đây, quan tôi sẽ đãi bữa cơm.

Đến bữa, lính hầu bưng vào một cái mâm gỗ đã sứt sẹo, đặt phịch xuống cái chông rồi nói cộc lốc:

- Ăn đi!

Lưu Bình nhìn mâm cơm chông chơ bát cơm gạo hẩm, bát rau muống luộc lớn nhón chỗ xanh chỗ vàng, mấy quả cà muối thâm sì mốc meo mà chán ngán.

Thấy thế, linh hầu giục:

- Cậu ăn đi để tôi còn dọn, cậu nhìn lại cậu xem có đúng là bạn của quan tôi không? Rõ đưa móc lại chòi mâm son!

Lưu Bình cay đắng nhìn bộ quần áo lấm lem đã vá vạt ba miếng bằng những mũi kim vụng về của mình mà xấu hổ.

Lính hầu lại giục ăn cho nhanh, chàng ngượng ngùng ăn một miếng cơm, cắn một chút cà mà thấy đắng chát ở trong lòng.

Không tài nào nuốt nổi miếng cơm nhục nhá, chàng thờ dài, buông đũa đứng dậy rồi cáo từ ra về.

Nghe người lính hầu kể lại chuyện, Dương Lễ thờ dài:

- Lưu Bình là người thông minh nhưng nông nổi, may mà vẫn còn giữ được lòng tự trọng.

Rồi Dương Lễ dẫn người lính theo sát Lưu Bình, để phòng chàng nghĩ quẩn.

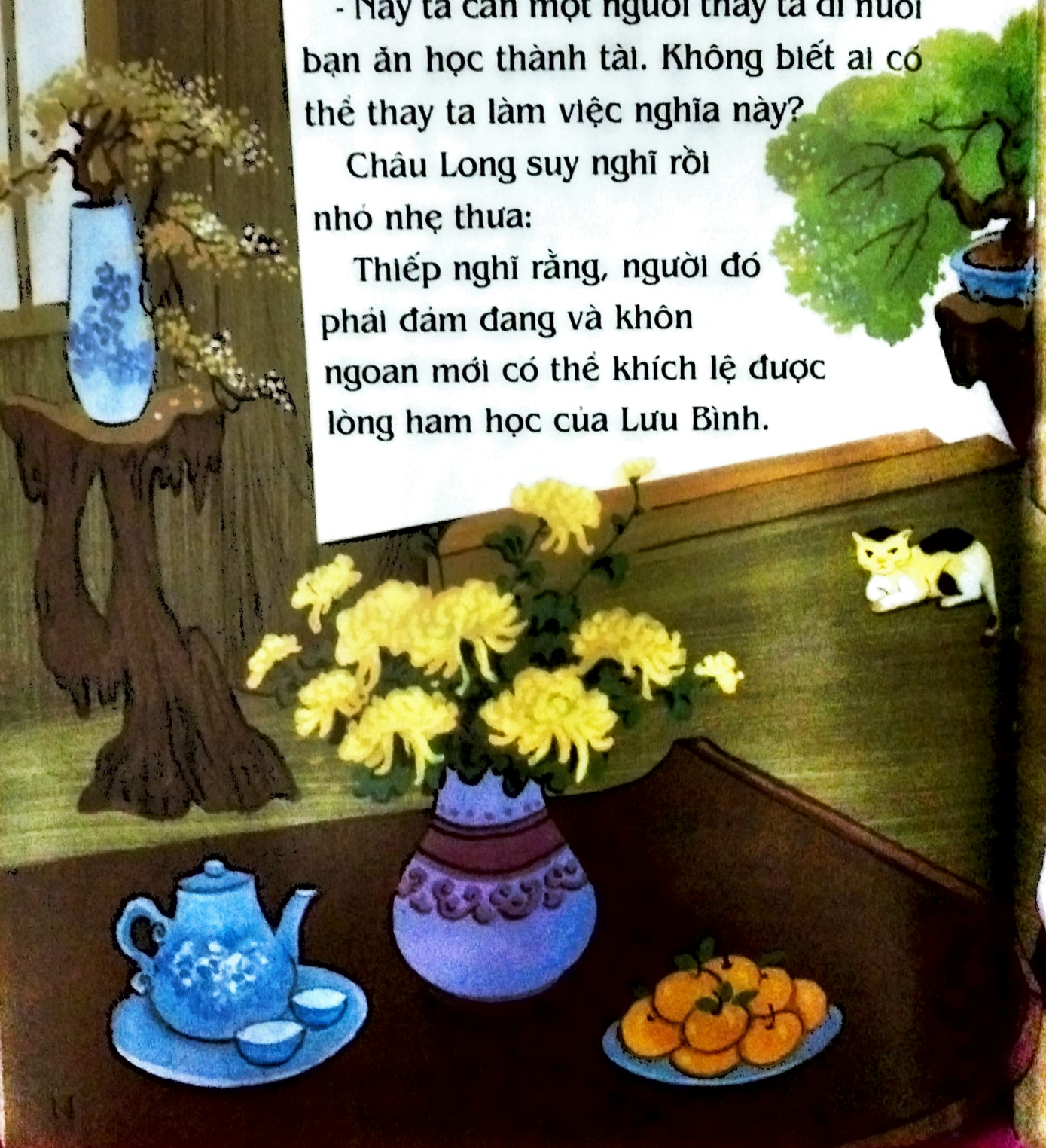

Thấy quan huyện trầm tư suy nghĩ, vợ chàng liền đến gần hỏi han. Nàng tên là Châu Long, vốn con một ông đồ nên chữ nghĩa tinh thông, tính nết đoan trang, hiền thực. Dương Lễ kể lại tình bạn của mình với Lưu Bình và hoàn cảnh hiện nay của bạn rồi bảo vợ:

- Nay ta cần một người thay ta đi nuôi bạn ăn học thành tài. Không biết ai có thể thay ta làm việc nghĩa này?

Châu Long suy nghĩ rồi nhỏ nhẹ thưa:

Thiếp nghĩ rằng, người đó phải đảm đang và khôn ngoan mới có thể khích lệ được lòng ham học của Lưu Bình.

Dương Lễ trù mẩn nhìn vợ :

- Nàng có thể giúp ta được không? Với tài trí của nàng, ta tin rằng nàng sẽ không phụ lòng ta.

Châu Long sẽ sàng thưa:

- Nếu được chàng tin cậy, thiếp sẽ cố hết sức mình. Chỉ e thời gian thay đổi thì lòng người liệu có thay đổi không?

Dương Lễ chỉ tay lên trời thề rằng:

- Xin vàng dương chứng giám, nay con nhờ vợ đi nuôi bạn ăn học thành tài. Nếu con phụ công nàng, xin trời chu đất diệt.

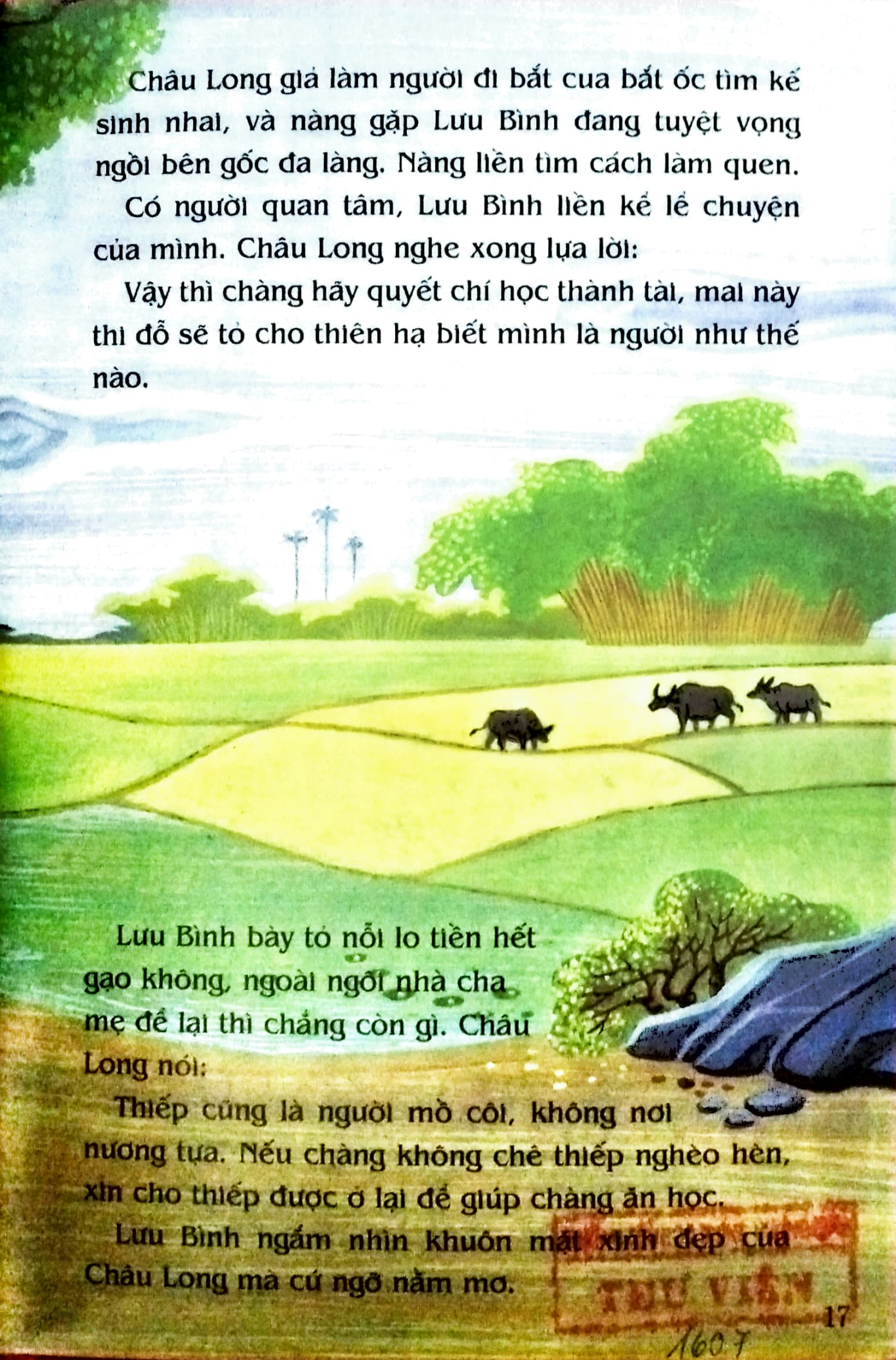

Châu Long già làm người đi bắt cua bắt ốc tìm kế sinh nhai, và nàng gặp Lưu Bình đang tuyệt vọng ngồi bên gốc đa làng. Nàng liền tìm cách làm quen.

Có người quan tâm, Lưu Bình liền kể lễ chuyện của mình. Châu Long nghe xong lựa lời:

Vậy thì chàng hãy quyết chí học thành tài, mai này thi đỗ sẽ tỏ cho thiên hạ biết mình là người như thế nào.

Lưu Bình bày tỏ nỗi lo tiền hết gạo không, ngoài ngôi nhà cha mẹ để lại thì chẳng còn gì. Châu Long nói:

Thiếp cũng là người mồ côi, không nơi nương tựa. Nếu chàng không chê thiếp nghèo hèn, xin cho thiếp được ở lại để giúp chàng ăn học.

Lưu Bình ngắm nhìn khuôn mặt xinh đẹp của Châu Long mà cứ ngỡ nằm mơ.

Từ đó, Châu Long ở lại nhà Lưu Bình. Nàng mua một cái khung cửi. Đêm đêm quay tơ, dệt vải, ngày mang bán để mua giấy mực cho Lưu Bình. Cảm mến và khâm phục tấm lòng của Châu Long, Lưu Bình ngó ý muốn được kết tóc xe tơ cùng nàng, nhưng nàng nói: "Mọi việc hãy để đến khi chàng công thành danh toại đã!"

Lưu Bình miệt mài học tập, mong sớm có ngày thành công. Nhiều khi mệt mỏi, chàng bước đến cửa buồng của Châu Long, nhìn qua khe cửa vẫn thấy tay nàng thoăn thoắt đưa thoi dệt. Lưu Bình tự thẹn lòng, lại quay về bàn học.

Thấm thoát đã hơn một năm, sức học của Lưu Bình ngày càng tấn tới. Rồi cũng đến ngày Châu Long sắm sửa lều chõng cho chàng vào kinh ứng thí. Trước bàn thờ mẹ cha, chàng hứa sẽ cố gắng để không phụ công sinh thành, rồi vái tạ Châu Long và hẹn rằng, chàng sẽ trở về để cùng nàng kết nghĩa đá vàng.

Như cá vượt vũ môn hoá rồng, các bài thi của Lưu Bình đều như phun châu nhả ngọc, nét chữ như phượng múa rồng bay. Các quan chủ khảo rất hài lòng chọn Lưu Bình đỗ trạng nguyên.

Đoàn người cõ quạt vổng lọng xênh xang đưa quan trạng vinh quy. Lưu Bình trông rất oai phong trong chiếc áo vua ban. Cuối trên lưng ngựa hồng, chàng bồn chồn tìm hình bóng Châu Long trong đoàn người ra đón rước quan trạng về làng.

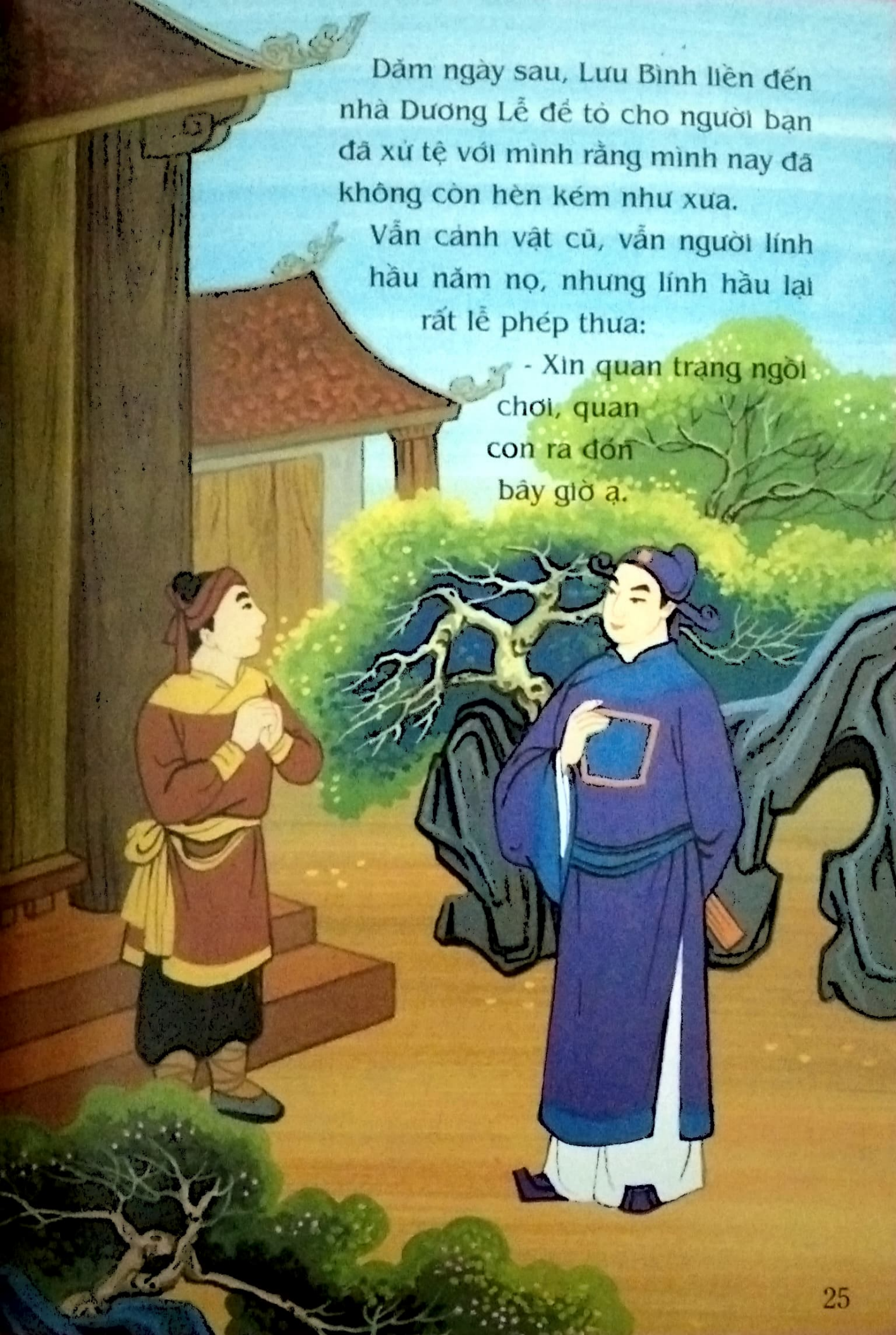

Lạ thay, sau khi làm lễ ở đình và nhận lời chúc tụng của dân làng, Lưu Bình vội vã trở về nhà thì không thấy Châu Long đâu cả.

Mấy gian nhà đã được quét dọn sạch sẽ, nhưng người có đôi bàn tay vàng từng dệt những vuông lụa mềm nuôi chàng ăn học thì bóng chim tăm cá. Lưu Bình sững sờ nhìn bức thư già biệt mà Châu Long để lại với lời hẹn: nếu có duyên thì sẽ gặp.

Dăm ngày sau, Lưu Bình liền đến nhà Dương Lễ để tỏ cho người bạn đã xử tệ với mình rằng mình nay đã không còn hèn kém như xưa.

Vẫn cảnh vật cũ, vẫn người lính hầu năm nọ, nhưng lính hầu lại rất lễ phép thưa:

- Xin quan trạng ngồi chơi, quan con ra đón bây giờ ạ.

Lính hầu vừa
nói xong thì có
tiếng ngâm thơ
của Dương Lễ
từ trong nhà

ấm áp vọng ra:
*Lưu qua ngô trúc Lưu chờ gặp
Lễ tựa góc hòe Lễ vẫn mong.*

Rồi Dương Lễ nhanh nhẹn bước ra, hồ hởi nói:

- Tôi biết rằng quan anh thể nào cũng đến, nên đang mò mắt chờ mong.

Lưu Bình chua chát nói:

- Vâng, cảm ơn quan anh có lòng đoái tưởng. Tiếc rằng tình huynh đệ, nghĩa bạn bè... còn đâu nữa. Nó đã mất hết từ ngày Lưu này hồng thi.

Rồi chàng thở dài:

Lưu này mà được nên công

Chẳng qua nhờ khách má hồng đẩy thôi.

Chàng đứng dậy cáo từ, nhưng Dương Lễ mỉm cười:

- Quan anh về, Lễ không dám giữ, chỉ xin quan anh dừng lại đôi chút để khách má hồng ra chào.

Lưu Bình sững sờ nhìn Dương Lễ rồi nhìn Châu Long đang tươi cười vén rèm bước ra:

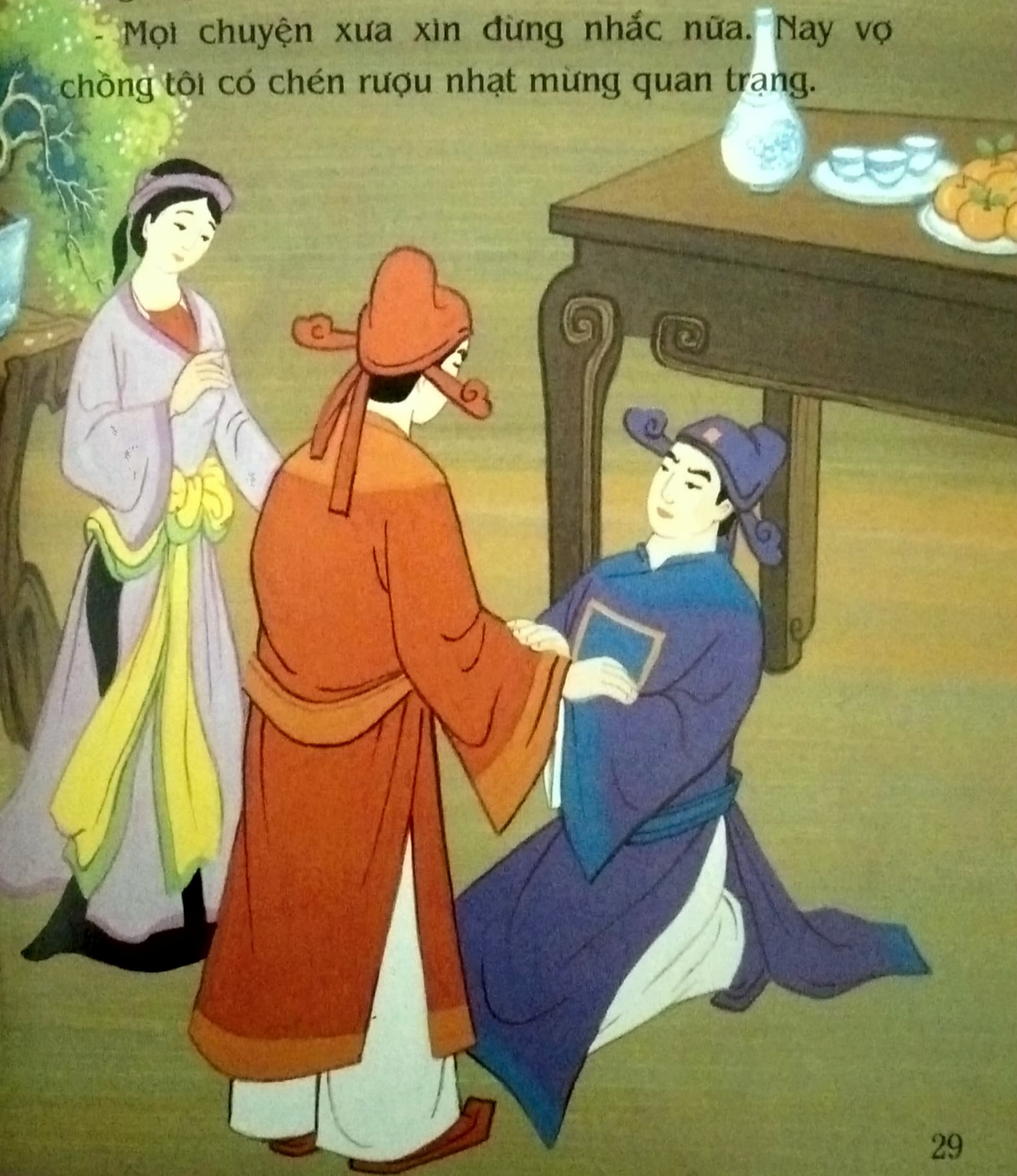
Thiếp xin có lời chúc mừng quan trạng.

Lưu Bình như sục tĩnh. Chàng quý sụp xuống:

- Em hiểu ra rồi, thì ra anh đã khích em để em quyết tu tâm dưỡng tính, cho chị đi chăm nuôi để em yên tâm học hành. Ơn anh bằng trời, ơn chị bằng biển. Một lạy này xin anh chị nhận cho.

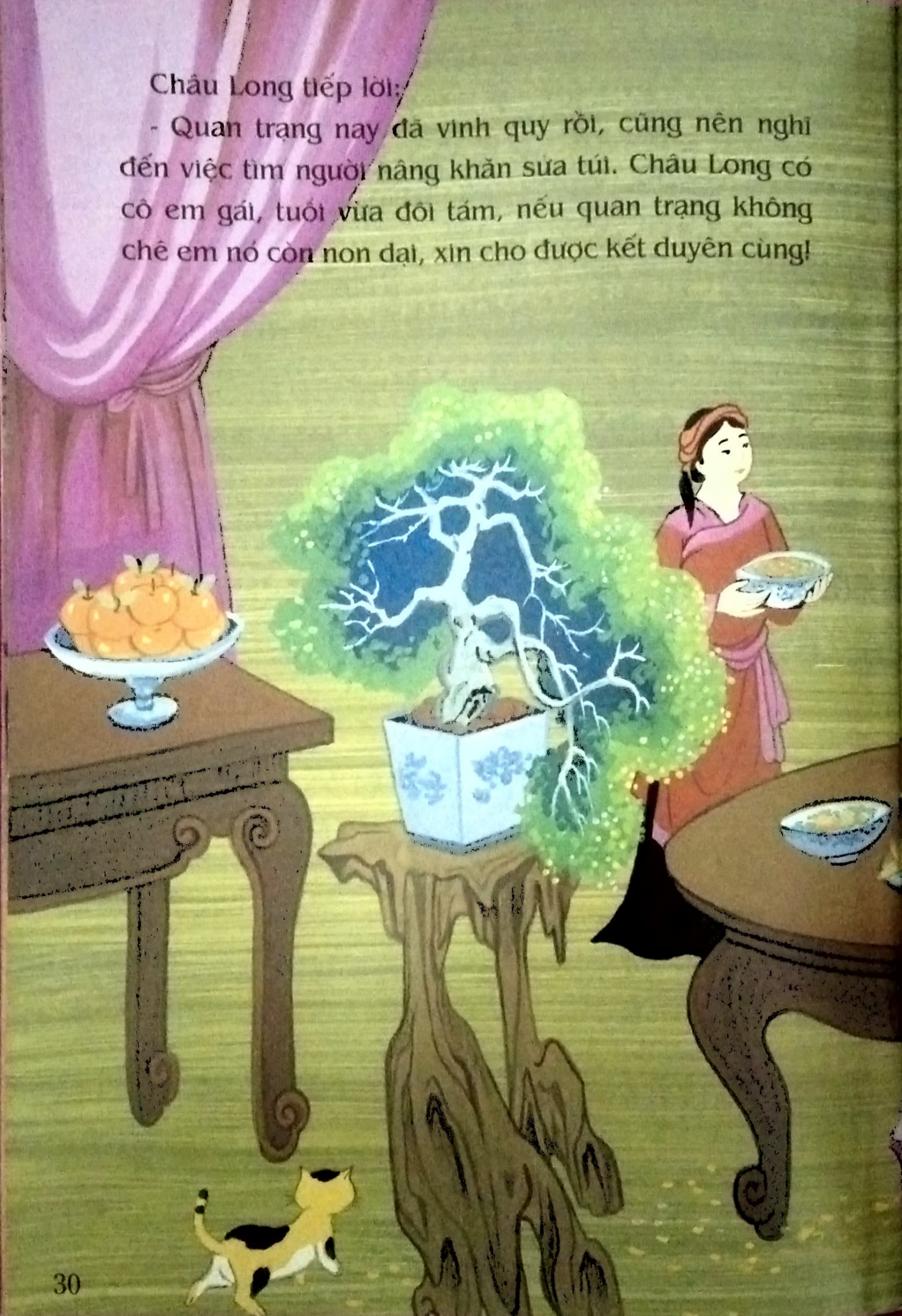
Dương Lễ và Châu Long bước tới, nâng Lưu Bình đứng dậy. Dương Lễ ôn tồn:

- Mọi chuyện xưa xin đừng nhắc nữa. Nay vợ chồng tôi có chén rượu nhật mừng quan trạng.

Châu Long tiếp lời:

- Quan trạng này đã vinh quy rồi, cũng nên nghĩ đến việc tìm người nâng khăn sửa túi. Châu Long có cô em gái, tuổi vừa đôi tám, nếu quan trạng không chê em nó còn non dại, xin cho được kết duyên cùng!

Không biết nói gì hơn, Lưu Bình chỉ còn biết cúi đầu lay tạ. Cuộc gặp gỡ giữa tân trạng nguyên và người anh em kết nghĩa đã biến thành bữa tiệc chúc mừng. Tình bạn đẹp đẽ và cao thượng của Dương Lễ và Châu Long đối với Lưu Bình đã được sử sách lưu truyền mãi đến tận bây giờ.

LƯU BÌNH DƯƠNG LỄ

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

55 Quang Trung, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội
ĐT: (04) 3 943 4730 - 3 942 8632 - Fax: (04) 3 822 9085
Website: www.nxbkimdong.com.vn - Email: kimdong@hn.vnn.vn

CHI NHÁNH NXB KIM ĐỒNG TẠI MIỀN TRUNG

102 Ông Ích Khiêm, TP. Đà Nẵng
ĐT: (0511) 3 812 335 - Fax: (0511) 3 812 334
Email: cnkimdongmt@nxbkimdong.com.vn

CHI NHÁNH NXB KIM ĐỒNG TẠI TP. HỒ CHÍ MINH

276 Nguyễn Đình Chiểu, Q.3, TP. Hồ Chí Minh
ĐT: (08) 3 930 3447 - Fax: (08) 3 930 5867
Email: cnkimdong@nxbkimdong.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản: PHẠM QUANG VINH
Chịu trách nhiệm bản thảo: NGUYỄN HUY THẮNG
Biên tập: NGUYỄN SÔNG THAO
Trình bày: BÍCH HỒNG
Trình bày bìa: TÔ HỒNG THỦY

In 35.268 bản - Khổ 14.5 cm x 20.5 cm
Tại Công ty TNHH một thành viên In và Văn Hóa Phẩm
Đăng ký kế hoạch xuất bản số: 04-2012/CXB/351-166/KĐ cấp ngày 1/12/2011
Quyết định xuất bản số: 316/QĐKD kí ngày 22/8/2012
In xong và nộp lưu chiểu tháng 9/2012

TRANH TRUYỆN DÂN GIAN VIỆT NAM

*Lưu này mà được nên công
Chẳng qua nhờ khách má hồng đây thôi!*

Lưu Bình đâu có ngờ rằng, người “khách má hồng” đã tận tâm nuôi chàng suốt mấy năm đèn sách lại chính là vợ người bạn thân của chàng – ông quan Dương Lễ. Câu chuyện về tình bạn cao đẹp ấy người đời sau còn kể mãi...